

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput VIII. Timoris bonitas, ac utilitas probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

quod amoris lex est, nihil asperum in hoc re-
perient: illorum imo amor omnem mandato-
rum difficultatem auferet, planamque redde-
viam, quam sola concupiscentia asperam facit.
Dicent Deo cum Davide: *Propter verba labio-
rum tuorum ego custodiui vias duras, passio-
nes meas mortificans, nihilque concupiscentie
tribuens.*

CAPUT VIII.

Timoris bonitas, ac utilitas probatur.

Ex tradita doctrina, nempe esse opera ex cari-
tate & amore iustitiæ facienda, ut vere bo-
na sint & christiana, ne quis suspicetur nos do-
cere, quæ ex gehennæ timore fiunt, esse mala.
Erronea est hæc conclusio, a qua longe distamus;
eamque Tridentinum Concilium cum novis he-
reticorum erroribus damnauit. *Si quis dixerit,*
*inquit canone octavo Sessionis sextæ, gehennæ
metum, per quem ad misericordiam Dei de pec-
catis dolendo confugimus, vel a peccando abstinemus,
peccatum esse, aut peccatores peiores facere,
anathema sit.* Verum aliud extremum est
vitandum, nec ideo dicere actionem quamlibet
ex timore quocumque semper esse bonam; Con-
cilium siquidem aperte declarat, quid in praua
Lutheri & Calvini doctrina damnet.

Duo igitur existunt timores *seruilis & filialis*;
ille gehennæ pœnas respicit, hic Dei offensam
refugit. Hic quasi filii timor patrem amantis;
ille seruorum est, qui, ne a dominis puniantur

tur, timent. Optimus est filialis timor; alter non æque bonus, ad salutem tamen utilis, si nos a peccato coercent (a).

E sacris Litteris hæc distinctio accipitur, quæ Dei ejusque judiciorum timorem præcipue commendat. Domine, ait David, *confige timore tuo carnes meas, a judiciis enim tuis timui* (Ps. 118.). *Timete Dominum omnes sancti ejus, quoniam non est inopia timentibus eum* (Ps. 33.). *Beatus vir qui timet Dominum, in mandatis ejus volet nimis* (Ps. 111.). *Timor Domini sanctus permanens in sæculum sæculi* (Ps. 18.). *Voluntatem timentium se faciet* (Ps. 144.). *In timore Domini fiducia fortitudinis, & filiis ejus erit spes; timor*

(a) Angelicus Doctor 2. 2. q. 19. a. 2. o. Timorem in mundanum, servilem, filialem, & initialem dividit, hancque divisionem ita declarat: „Dicens, quod de timore nunc agimus, secundum, quod per ipsum aliquo modo ad Deum convertimur, vel ab eo avertimur; cum enim objectum timoris sit *malum*, quandoque homo propter mala, quæ timet, a Deo recedit; & iste dicitur timor *humanus* vel *mundanus*: quandoque autem homo propter mala, quæ timet, ad Deum convertitur, & ei inhæret; quod quidem malum est duplex, scilicet *malum poenæ*, & *malum culpæ*: Si ergo aliquis convertatur ad Deum, eique inhæreat propter timorem poenæ, erit timor *servilis*; si autem propter timorem culpæ, erit timor *filialis*; nam filiorum est timere offensam patris: si autem propter utrumque, est timor *initialis*, qui est medius inter utrumque timorem. Hac S. Thomæ Doctrina Authoris dicta mire illustrantur.

timor Domini fons vitæ, ut declinent a ruina mortis (Prov. 14.). In novo Testamento Christus inquit: *Ne terreamini ab his qui occidunt corpus: timete eum qui, postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam; ita dico vobis, hunc timete (Luc. 12.).* Apostolus ad timorem amittendi Paradisi fideles exhortans: *Timeamus ergo (inquit Hebr. 4.), ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiem ejus, existimetur in vobis aliud deesse.* Insuper ait: *Cum timore & tremore salutem vestram operamini (Philip. 2. 12.).* Ad Romanos vero ita scribit: *Non accepistis spiritum servitutis iterum in timore (Rom. 8.).*

Bonus igitur timor existit, qui est sanctus, caritatem comitatur, sapientiamque perficit: *Principium sapientiæ timor Domini. Sapiens timet Dominum, & declinat a malo. Per timorem Domini declinat omnis a malo (Prov. 1. 14. 15.)*

Primus sæcundi hujusce timoris fructus est hominem coercere, ne exterius peccati opus committat; quamvis, ut diximus, non omnem tollat occultam peccandi cupiditatem. *Timor pænæ, inquit Sanctus Augustinus, etsi nondum habet delectationem bonæ conscientiae, saltem intra claustra cogitationis coercet malum.*

Secundus hujusce timoris fructus est, non modo sæpe hominem a pravis exterioribus actibus coercere, sed etiam concupiscentiæ vim imminuere, quæ ex reperitis actibus augetur. *Ex voluntate perversa facta est libido; & cum servi-*

tur libidini, facta est consuetudo; & cum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Idipsum sibi accidisse idem sanctus Doctor testatur (*Lib. 3. Confess. cap. 2.*); naturaliter siquidem homo plus dolorem timet, quam voluptatem amet; novit etenim posse a dolore vitam suam destrui, quæ sine voluptate, quam cupit, potest servari.

Tertius timoris hujus fructus est juxta sanctum Augustinum, postquam hominem ab exterioribus pravis operibus removerit, peccandi consuetudinem ab eodem prohibere, ad bonum facilius agendum disponere, & ad amandum, (ita ut *Lib. 38. quæst. 36.*) incipiat gustari dulcedo pietatis, & commendari pulchritudo virtutis; ut caritatis libertas præ servitutis timore emineat.

Quartus timoris fructus est peccatorem compellere, ut ad Dei misericordiam confugiat, & ab ea gratiam deserendi peccatum exoret. Idipsum, ut diximus, Tridentinum Concilium nos docet inquiens: *Per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccato abstinemus.* Infernus igitur est timendus, nec inter pœnas, quas pari possumus, nulla magis est timenda, solus quippe infernus proprie loquendo vera pœna est. *Modo cum dicis mihi* (ait sanctus Augustinus *Serm. 18. de Verbis Apost. c. 7. & 8.*) *gehennam timeo, ardere timeo, in æternum puniri timeo, quid dicturus sum; Male times, vane times? Non audeo; quandoquidem ipse Dominus ablato timore subjecit timorem,*

rem, ubi dixit, Nolite timere eos qui corpus occidunt, postea non habent quod faciant: sed eum timete, qui habet potestatem corpus & animam mittere in gehennam ignis. Ita dico vobis, timete. Cum ergo Dominus timorem incusserit, & vehementer incusserit, & repetendo verbum comminationem geminaverit, diciturus ego sum, male times? Ita non dicam: plane time, nihil melius times, nihil est quod magis timere debeat.

CAPUT IX.

Ex solo inferni pœnarumque timore perfecte non agitur.

Ut perfecte Christiani agant, agere debent et caritate. Porro inferni timor, si solus est, caritatem adjunctam non habet: Timor non est in caritate, (inquit sanctus Joannes *Epist. I. c. 4.*) Caritatem tamen timor in cor introducit. Sicut videmus (ait sanctus Augustinus *Tract. 9. in Epist. S. Joan.*) per setam introduci linum, quando aliquid suitur, seta prius intrat, sed nisi exeat, non succedit linum; sic timor primo occupat mentem, non autem ibi remanet timor, quia ideo intravit, ut introduceret caritatem. Idem Doctor illa sancti Joannis verba explicans egregie dicit: Quid ergo dicemus de illo, qui cepit timere diem iudicii? Si perfecta in illo esset caritas, non timeret. Perfecta enim caritas faceret perfectam justitiam, & non haberet quare timeret, imo haberet quare desideraret, ut transiret iniquitas, & veniat regnum Dei. Ergo timor non est in caritate. Sed in qua caritate? Non